

19. KOLOKVIUM SLOVENSKÝCH, MORAVSKÝCH A ČESKÝCH BIBLIOGRAFŮ

Kolokvium se konalo ve Státní vědecké knihovně v Bánské Bystrici ve dnech 9. – 11. 10. 2016.

Odbornému programu předcházela dne 9. 10. 2016 doprovodný program:

1) Komentovaná prohlídka památek historického centra města (Městský hrad, expozice Matějova doma, Náměstí SNP)

Lektor: Mgr. Jozef Ďuriančík

2) Prohlídka sídla SVK BB – prostory župního domu, expozice literárního a hudebního muzea a vybraných pracovišť

Lektorky: PhDr. Blanka Snopková, PhD. a Mgr. Soňa Šváčová, PhD.)

10. 10. 2016

Otevření kolokvia

Kolokvium zahájila PhDr. Oľga Lauková, PhD., ředitelka SVK BB, v slavnostních báňských uniformách přivítali účastníky Mgr. Naděžda Babiaková, primátorka města Banská Štiavnica, a Mgr. Ján Havran, primátor města Nová Baňa. Slova na uvítanou pronesly také Mgr. Emília Antolíková, předsedkyně SAK, a Mgr. Eva Svobodová, místopředsedkyně SDRUK.

Mgr. E. Svobodová, doc. PhDr. J. Kubíček CSc., Mgr. E. Antolíková, Mgr. N. Babiaková a Mgr. J. Havran se podepsali na stěnu slávy ŠVK v Banské Bystrici.

Odborný program

I. blok – téma: Banské města v historii a literatuře

Moderovala Mgr. Mária Bôbová

1. Barborská cesta – oživení banické historie / Mgr. Barbora Skubachová, Státní vědecká knihovna v Banské Bystrici

V příspěvku byly představeny lokality, které byly v minulosti centrem hornictví v celoevropském měřítku. Barborská cesta je naučná stezka, která vznikla spojením významných poutnických báňských míst – Banské Bystrice, Kremnice a Banské Štiavnice. Tato stezka umožňuje objevovat unikátní památky spojené s historií hornictví, případně různé kulturní, religiózní, technické či přírodní pozoruhodnosti.

2. Banská města a slovenské pohádky Němcové – Dobšinského / doc. PhDr. Jaromír Kubíček, CSc., Moravská zemská knihovna v Brně

Cesty Boženy Němcové na Slovensko, její literární zdroje získané při pobytu v Banské Bystrici. Souběžné aktivity Pavla Dobšinského a jeho slovenské pohádky vydané v Banské

Štiavnicí. Jejich vzájemné názory při edici obou sbírek slovenských pohádek v 50. letech 19. století.

3. Zlatá města v Čechách / PhDr. Jiřina Kádnerová

Příspěvek popisuje nejvýnosnější zlatorudné revíry v Čechách (v Kašperských horách a v Jílovém u Prahy), vrchol rozvoje hlubinného dolování za vlády Lucemburků, úpadek hornictví za dob husitských, znovuoživení koncem 15. století i pokusy o obnovu dolování v obou lokalitách ve 20. století.

4. Zlaté město Pezinok jako centrum malokarpatského hornictví / PhDr. Katarína Benciová – Mgr. Daniela Tóthová, Malokarpatská knihovna v Pezinku

Příspěvek popisuje Pezinok ve 14. a 15. století v dobách jeho hornické slávy, kdy se ve městě těžilo zlato. Těžba zlata zde byla ukončena až v roce 1861 a až do konce 20. století zůstal Pezinok centrem malokarpatského hornictví díky těžbě antimonových rud. Osobnost báňského odborníka Jána Derschwama.

5. Hornictví v Krušnohoří – odraz v literatuře a kulturním dědictví / Gerda Lorenzová, Krajská knihovna Karlovy Vary

Dobývání nerostného bohatství v Krušných horách doložené v různých publikacích. Rozvoj i úpadek jednotlivých lokalit. Hospodářský a kulturní rozvoj území v minulosti, jeho současný stav. Zaměření na oblast a město Jáchymov.

6. Baňa Viktória v Jedľových Kostol'anoch / Viola Bieliková, Krajská knihovna Karola Kmeťka v Nitre

Dějiny obcí a dobývání uhlí v Jedľových Kostol'anoch a v Obycích, stručné dějiny dolu Vitkória a její majitelé. Štefan Keglevich de Buzin a koňská železnice.

7. Ostravské doly / Mgr. Pavlína Szöke, Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě

V Ostravě bylo v minulosti asi 50 hlubinných dolů, které byly o ca 90 jamách a bylo na nich 65 těžebních věží, z nichž se 11 zachovalo do současnosti. Příspěvek pozval posluchače na malou projížďku hromadnou dopravou a seznámil je se zastávkami pojmenovanými po významných dolech, s jejich názvy a historií.

Doprovodný program:

Raně gotické památky regionu:

Lektorovaná prohlídka hradu Slovenská Ľupča – lektor Mgr. Homola, kastelán hradu

Lektorovaná prohlídka Farského kostela sv. Františka Assiského v Ponikách - lektor bratr Juraj Slugeň

Lektorovaná prohlídka Kostela sv. Martina v Čeríně – lektor Mgr. Dušan Mesík

Společenský večer v SVK BB: vystoupil Starohorský banický sobr Haliar

11. 10. 2016

Odborný program

I. blok – téma: Bánské města v historii a literatuře

Moderovala Mgr. Mária Bôbová

8. Kovald, Runa a permoníci – vládcí zemských pokladů / Mgr. Tatiana Klimková, Knihovna pro mládež města Košice

Dobývání drahých kovů a život horníků daly vzniknout mnohým pověrám a pověstem, které se zachovaly dodnes. Tento příspěvek zachycuje jak města a místa s hornickou tradicí, tak pověry a pověsti, ať už literárně zpracované nebo jen tradované.

II. blok – téma: Raně gotické památky regionů

Moderovala Mgr. Eva Svobodová

1. Olomoucké gotické ozvěny / Mgr. Anna Vitásková, Vědecká knihovna v Olomouci *Mgr. Vitásková byla omluvena, příspěvek bude otištěn ve sborníku*

2. Raně gotické sakrální památky v okolí Bánské Bystrice / Mgr. Dana Chalupeková, Státní vědecká knihovna v Bánské Bystrici

Příspěvek zachycuje raně gotické sakrální památky v osmi obcích v blízkosti Bánské Bystrice: Očová, Zolná, Poniky, Čerín, Horná Mičiná, Špania Dolina, městské části Bánské Bystrice – Sásová a Jakub. Cílem příspěvku bylo také zmapovat, do jaké míry jsou tyto památky propagované v tisku a jak jejich propagace přispívá ke zlepšení povědomí obyvatel v souvislosti s jejich ochranou.

III. blok – téma: Bankovníctví a jeho významní představitelé v Čechách a na Slovensku

Moderovala Mgr. Eva Svobodová

1. „Vkladná knižka hreje lepšie ako kožuch!“ nebo „Kto počtuje, ten gazduje!“ (Několik poznámek o kalendářích vybraných slovenských peněžních institucí / Mgr. Katarína Pekařová, PhD., Univerzitní knihovna v Bratislavě

Obsahová i formální charakteristika kalendářů vybraných bankovních institucí. Cílem bylo poukázat na tento málo využívaný pramen k dějinám bankovníctví a také na úlohu kalendářů v oblasti finanční osvěty a zvyšování finanční gramotnosti obyvatel v minulosti.

2. Vliv Matice slovenské na vznik Tatrabanky v Martině a jejích filiálkách po celém Slovensku - 130. výročí založení / Ing. Ivana Poláková, Matica slovenská, Martin

Příspěvek zmiňuje Martin na počátku 20. století, kdy byl centrem slovenského bankovníctví a budovu Tatrabanky, ve které byla v r. 1918 vyhlášena deklarace Slovenského národa. Protagonisty projektu založení Tatrabanky byli Ján Milec a Rudolf Krupec. Osobnost Mariána Tkáče, který se zabývá problematikou slovenského bankovníctví, peněžnictví a finančnictví.

3. Z horníka bankéřem – americký sen Michala Bosáka / Mgr. Andrea Sivaničová, Knihovna P. O. Hviezdoslava v Prešově

Příspěvek je věnován životním milníkům Michala Bosáka, slovensko-amerického bankéře a filantropa s důrazem na jeho finanční aktivity v meziválečném Československu. Přibližuje Bosákovo založení Americko-slovenské banky s pobočkami v celé tehdejší republice.

IV. blok – téma: Zimní sporty a centra zimních sportů

Moderovala PhDr. Blanka Snopková, PhD.

1. Krušnohorské zimní radosti / Gerda Lorenzová, Krajská knihovna Karlovy Vary

Přehled zimních krušnohorských rekreačních středisek. Druhý nejstarší běžecký závod v Čechách (Karlův běh). Dvě významné osobnosti českého, resp. československého lyžování z regionu (Rudolf Höhnle, Lukáš Bauer).

2. „Kanad’ané“ ze Zlína / Mgr. Eva Filipková, Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně

Počátky ledního hokeje se datují do 60. let 19. století (Kanada). V Československu se první hokejový zápas konal v r. 1901. Historie ledního hokeje ve Zlíně – první zápasy ve Zlíně byly odehrány ve 20. letech 20. století. Původně byl lední hokej nazýván kanadským hokejem, hokejisté byli proto označováni jako „Kanad’ané“.

3. Josef Horák, pardubický hokejista a mecenáš / Martina Zlatohlávková, Krajská knihovna v Pardubicích

Hokejová kariéra a mecenášská činnost Josefa Horáka.

V. blok – téma: Česko – slovenské vztahy a významné osobnosti Čech a Slovenka

Moderuje PhDr. Blanka Snopková, PhD.

1. Průřez česko-slovenskými partnerstvími vybraných měst a obcí regionu Nové Zámky / Mária Feldinszká, Knihovna A. Bernoláka v Nových Zámkách

Příspěvek dokumentuje vzniklé česko-slovenské partnerství v regionu Nové Zámky. Jsou představeny města i obce z obou stran, trvání i význam vztahu a uskutečněná společná setkání.

2. Jaroslav Rozsival (14. 10. 1924 – 13. 1. 1996): 20. výročí úmrtí / PhDr. Anna Kucianová, PhD., Slovenská národní knihovna

Život a tvorba českého herce a zpěváka, jeho působení v Čechách a na Slovensku.

3. Peter Jilemnický do otištění Pádu v Knihovně Lidových novin / Mgr. Martina Smolová, Moravská zemská knihovna v Brně

Prezentace Petra Jilemnického a jeho díla napsaného dávno před tím, než začal být považován za zakladatele socialistického realismu a než se stal kulturním atašé v Moskvě.

Závěr

Doc. PhDr. J. Kubíček, CSc. zhodnotil celé třídní kolokvium i jednotlivé příspěvky. Zaznělo 18 přednášek, 1 příspěvek nebyl přednesen, ale jeho text bude vydán spolu s ostatními.

Mgr. Eva Svobodová poděkovala ředitelce SVK Banské Bystrice PhDr. O. Laukové, PhD., PhDr. B. Snopkové, PhD. a všem kolegyním z SVK BB za organizaci kolokvia. Mgr. M. Smolová pozvala účastníky na další, jubilejní 20. kolokvium do Brna, které se uskuteční ve dnech 8. - 10. října 2017.

SAK A SDRUK se ve spolupráci pokusí vydat zvláštní jubilejní publikaci, která shrne předchozí ročníky.

Prosba na všechny minulé organizátory kolokvií, aby vybrali 5 nejvydařenějších fotek z daného ročníku a poslali je mailem PhDr. Snopkové, PhD nebo Mgr. Svobodové.

Závěrečné slovo přednesla ředitelka SVK BB PhDr. O. Lauková, PhD.